

با درجه بیست و نهمین مرتبه

۱۷/۹/۱۳۵۰

دانشگاه ملی ایران

دانشکده ادبیات و علوم انسانی - رشته علوم اجتماعی

پایان نامه

برای دریافت درجه لیسانس

موضوع :

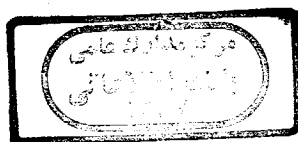
سازمان بهداشت جهانی W.H.O

پاراهنمایی :

استادگرامی جناب آقای دکتر جزینی

تهیه و نگارش - لیلا شمس

سال تحصیلی ۱۳۴۹-۵۰

فصل اول : سازمانهای بهداشت بین‌المللی

تاریخچه - از ازمه قدیم انتشار بیماریهای ایدمیک از کشوری
به کشور دیگر نشان داده است که همکاری مشترک بین کشورها از نظر
حفاظت بهداشتی نهایت‌الزوم را داشته است .
در قرون وسطی ایدمی‌های بزرگ و با و طاعون از مشرق به اروپا
سرایت کرد و قرنطینه‌های محلی و با کشوری جهت جلوگیری از این دو -
بیماری تشکیل شد .

در سال ۱۳۲۸ اولین سازمان قرنطینه‌ای Quarantine-Board

در ونس Venice تأسیس گردید و بعداً شهرها و ایالات دیگری نیز به آن
پیوستند ولی این سازمان آنطور که باید و شاید اداره نمیشد تا اینکه در سال
۱۸۳۱ بعزت تهدید ایدمی طاعون از کشورهای خاورمیانه یک سازمان -
قرنطینه‌ای در مصر تشکیل شد .

همیت مدبره این سازمان از نمایندگان کشورهای اروپائی مبنی اسکندریه
تشکیل شد بود که اختیارات زیادی نداشت و در واقع مشاور دولت مصر
بود و طولی نکشید که از بین رفت .

تهدید ایدمی‌های با از زائین حج‌بکشرهای اروپائی سبب شد که

به اصرار کشورهای مقتدر اروپائی در سال ۱۸۳۸ مجمع عالی بهداشت
 Superior Health Council در کشور ترکیه تشکیل شود
 چهار نماینده از کشور ترکیه و یک نماینده از هر کدام از کشورهای مقتدر
 اروپائی در مجمع شرکت داشتند که مقررات قرنطینه‌ای وضع نمودند و -
 اقدامات دیگری در بنادر ترکیه و اروپا انجام میدادند این مجمع نیز مراحل
 مختلفی را گذراند و بالاخره در سال ۱۹۲۳ از بین رفت در همین اثنا -
 اقدامات مشابهی در کشورهای اروپای شرقی انجام گرفت که همگی موقتی و
 زودگذر بودند اولین کنفرانس رسمی بهداشت بین‌المللی در سال ۱۸۵۱ در
 شهر پاریس تشکیل شد و نمایندگان ۱۲ کشور در آن شرکت داشتند مقررات
 بهداشتی بین‌المللی طرح و باامضاء نمایندگان دوازده کشور رسید .

کنفرانس‌های بعدی نیز تشکیل شد ولی صرفاً برای نظارت در مقررات قرنطینه
 و جلوگیری از آلودگی‌ها بود .

احتیاج به ایجاد یک سازمان بین‌المللی برای توسعه دائمی فعالیت‌های
 بهداشتی روز بروز بیشتر بنظر میرسید بطوریکه در سال ۱۹۰۷ در شهر رم
 تصویب نامه ایجاد یک سازمان بهداشت بین‌المللی

L'Office Internationale d'Hygiene Publique

در آن شهر تأسیس شد این سازمان تا سال ۱۹۴۷ و بهداشت سازمان

بهداشت جهانی به فعالیت خود ادامه داد در کشورهای آمریکائی نیز
 در سال ۱۸۸۲ يك کنفرانس بهداشتی منطقهای در شهر Rio de Janeiro
 تشکیل شد که در واقع مقدمهای برای تشکیل سازمان بهداشت آمریکا بود
 بطوریکه در سال ۱۸۸۰-۱۸۹۰ کنفرانسی با شرکت کلیه کشورهای آمریکائی
 در واشنگتن تشکیل شد و مقررات مصوبه در شهر ریود ژانیرو را برای کشورهای
 آمریکائی عمومیت داد. دومین کنفرانسی که در سالهای ۱۹۰۱-۱۹۰۲
 در شهر مکزیکو تشکیل شد تأسیس سازمان بهداشتی را مطرح نمود و در سال
 International Sanitary Bureau ۱۹۰۲
 تأسیس و به مسایل بهداشتی کشورهای عضو رسیدگی میکرد تا اینکه در سال
 Pan American Sanitary Bureau ۱۹۲۴ باسم

نامیده شد که ستاد منطقهای جامعه ملل
 Health Section of the League of Nations

و بالاخره در سال ۱۹۴۹ سازمان بهداشت جهانی پیوست و ستاد سازمان
 بهداشت جهانی را در کشورهای آمریکائی

Pan American Health Organization

تشکیل داد.

بعد از جنگ جهانی اول در کنفرانس صلح پاریس در سال ۱۹۲۰

ایجاد يك سازمان بهداشت دانی جهانی تشخیص داده شد و در -

شورای جامعه ملل در سال ۱۹۲۳ طرح تشکیل قسمت بهداشت جامعه ملل

The Health Section of the League of Nations

تصویب شد که برای مؤسسه کاملاً سیاسی بود و تا جنگ دوم جهانی در

زمینه کنترل بیماریهای اید میک آموزش و تحقیقات پزشکی استاندارد نمودن

مواد بیولوژیکی و مشاورات بهداشتی در مورد کشورهای عضو فعالیت داشت

با پیدایش جنگ جهانی و خاطرات تلخی که از پید می های بعد از جنگ

اول بیاد ماند بود ایالات متحده از نظر پیش گیری از سایر گوناگون بهداشتی

در سال ۱۹۴۳ ایجاد سازمان رفاه بین المللی را پیشنهاد نمود و

**The United Nations Relief and Rehabilitation
Administration**

با عضویت ۴۴ کشور تشکیل شد که مقدمات تشکیل سازمان بهداشت جهانی

را فراهم آورد .

امروزه میتوان سازمان های بهداشت جهانی را بچند دسته تقسیم نمود

۱- سازمان های بهداشتی بین المللی مثل W.H.O

۲- سازمانهای وابسته به سازمان ملل که بنحوی در کار بهداشت فعالیت

دارند مثل Unicef و FAO و غیره ..

۳- سازمانهای بهداشتی منطقه ای مثل P.A.H.O

Europe council on Health Activites

۴- سازمان های بهداشتی وابسته به پیمانهای سیاسی مثل

USSR and allies, SEATO, CENTO

۵- سازمانهای بهداشتی خیریه مثل صلیب سرخ بین المللی، نیادورد
International Red Cross, Ford Foundation, نیاد راکفلر
Rockefeller Foundation

۶- سازمانهای بهداشت کشوری که فعالیت بین المللی دارند مثل A.I.D. (اصل ۴)

میتوان سازمانهای ذکرشده را بصورت زیر تقسیم نمود

A - خدمات بهداشتی بین المللی دو جانبه

Bilateral International Health

که يك کشور مرفعی بد لایل مختلفی به کشور معمولاً در حال پیشرفت کمک میکند

Agency for International Development

در مورد کمک ایالات متحده به کشورهای در حال توسعه و یا

Colombo Plan

که مربوط به کشورهای مشترک المنافع انگلستان میباشد و غیره . .

B - خدمات بهداشتی بین المللی چند جانبه

Multilateral International Health Activities

که بیش از يك کشور به کشور دیگر کمک میکند مثل W H O

فصل دوم : سازمان بهداشت جهانی WHO وظایف این سازمان
 کنفرانس بین المللی بهداشت ، که به دعوت شورای اقتصادی و
 اجتماعی در نیویورک منعقد گردید . در تاریخ ۲۲ ژوئیه ۱۹۴۶ اساسنامه
 سازمان جهانی بهداشت را پذیرفت ، این سازمان در تاریخ ۷ آوریل ۱۹۴۸
 که ۲۶ عضو ملل متحد اساسنامه آنرا تصدیق نمودند بوجود آمد .
 سازمان بهداشت جهانی سازمانی است مستقل و غیرسیاسی که
 در سال ۱۹۴۸ ~~تاسیس~~ با ۱۳۲۷ تاسیس و تدریجاً توسعه یافته است که در
 فروردین ۱۳۴۸ تعداد اعضا آن به ۱۳۱ کشور رسیده است . هدف آن
 ارتقاء و حفاظت بهداشتی تمام افراد جهان میباشد بطور کلی خدمات این
 سازمان بقرار زیر میباشد :

۱- بهداشت بین المللی

رهبری و هم آهنگ ساختن فعالیتهای قدرتها و قدرتها بر منای -

بهداشت بین المللی از خدمات این سازمان بشمار میآید .

۲- بیماریهای بین المللی

پیشنهاد پیمان نامه ها ، موافقت نامه و نظامنامه ها و دادن

توصیه و پیشنهادات مربوط به موضوعات بین المللی بهداشتی .

۳- استاندارد های بین المللی

گسترش، تأسیس و توسعه استانداردهای بین المللی برای

محصولات غذایی، بیولوژیکی دارویی و محصولات مشابه دیگر.

۴- سازمانهای غیر دولتی

همکاری بیشتر با گروههای علمی و فنی که بنحوی از انحاء

در توسعه امور بهداشتی همکاری و تشریک مساعی دارند .

۵- تحقیقات

اجرا و توسعه امور تحقیقاتی در زمینه بهداشت . برنامه

تحقیقاتی این سازمان از سال ۱۹۵۹ آغاز شد و کوشش بسیار در از یاد و تربیت

محققین نموده است .

۶- بهداشت عمومی

مطالعه برنامه های بهداشت عمومی و مراقبت های پزشکی

از نقطه نظر پیشگیری و درمانی از جمله خدمات بیمارستانی و امنیت اجتماعی

و گزارشات مربوطه

۷- خدمات بهداشتی

کمک به تقویت خدمات بهداشتی کشورها برحسب درخواست

آنها .

۸- بهداشت مادر و کودک

گسترش بهداشت و رفاه مادر و کودک و قادر ساختن آنها

برای زندگی در محیط های متغیر بطور سالم و بیاری از خطر

۹- بیماریها

تحريك و توسعه برنامه های ریشه کن ساختن بیماریهای

ایمیدس و اندمی و سایر بیماریها

۱۰- تشخیص بیماریها

استاندارد کردن روشهای تشخیص بیماریها در موارد لازم

۱۱- شرایط حیاتی

گسترش و توسعه بهبود وضع تغذیه و مسکن ، بهداشت

محیط ، تفریحات و شرایط اقتصادی و صنعتی و جنبه های دیگر بهداشتی محیط

۱۲- تصادفات

گسترش و توسعه * برنامه های پیشگیری از آسیب های تصادفات

۱۳- بهداشت روانی

تقویت فعالیتهایی که در زمینه * بهداشت روانی انجام میشود

بخصوص فعالیتهایی که بر روابط انسانی اثر میگذارد

۱۴- آموزش

گسترش و توسعه استانداردهای اصلاح شده جهت -

تدریس و آموزش ، حرفه های بهداشتی ، پزشکی و حرفه های مربوط

یکی دیگر از خدمات جهانی سازمان بهداشت جهانی قرنطینه میباشد

سازمان بهداشت جهانی از نظر موازین بین‌المللی قرنطینه

وظیفه مهمی بعهده دارد . بمجرد اینکه موردی از هر یک از شش بیماری -

قرنطینه‌ای یعنی وبا ، طاعون ، تب راجعه ، آبله ، تیفوس و تب زرد در -

محل پیدا شود فوراً اداره مرکزی سرویس اطلاعات اپیدمیولوژی این سازمان

زمان و مکان ظهور بیماری مزبور را به کشورهای جهان اطلاع میدهد . از -

وظایف دیگر این سرویس اجرای مقررات بین‌المللی بهداشتی طرح شده است

که فایده آنها محافظت کشورهای و افراد آن از بیماریهائی که ممکن است به کشور

آنها وارد شود بحد اکثر ممکنه و کاهش موانع امور تجاری و مسافرتی به حداقل

ممکنه است.

یکی دیگر از وسائل لازم برای انجام موثر و مفید خدمات بهداشتی

آمار بهداشتی است فایده آمار آنستکه وسعت و پراکندگی يك بیماری مشخص -

میشود و مسئولین امور بهداشتی از بهسرفتهای حاصله اطلاع پیدا کرده و وظیفه آنها را در مقابل امور مربوطه معین میسازد. کمک دیگری که سازمان بهداشت جهانی در این زمینه به دولتها مینماید تربیت آمارگران لازملرای آنها است.

بطورکلی سازمان بهداشت جهانی وظیفه سه جانبهی را برعهده دارد که عبارتست از خدمات بهداشتی در سراسر جهان، کمک انفرادی بهکشورها، و تشویق تحقیقات پزشکی.

یکی از وظایف بسیار مهم سازمان بهداشت جهانی تحقیق درباره سرطان و ناخوشیهایی کلی است که در کشورهای مختلف و براساس خط مشی واحدی انجام میدهد و شبکه بین المللی و کارگران تحقیقاتی تربیت مینماید.

یکی دیگر از وظایف و خدمات جهانی سازمان بهداشت جهانی در مورد مواد مخدروها داروهای اعتیاد آور میباشد. نظارت بین المللی بر مواد مخدرو از جامعه ملل سازمان ملل متحد و قسمت مسائل پزشکی آن سازمان بهداشت جهانی بارث رسیده. سازمان بهداشت جهانی از طریق کمیته کارشناسان - بین المللی در مورد مواد بکه محتملا اعتیاد آورند و درجه اعتیاد آنها تصمیم میگیرد. یکی دیگر از وظایف سازمان بهداشت جهانی، بهداشت محیط است.

شاید از هر چهار تخت در بیمارستانهای جهان يك تخت توسط بیماری - اشغال شده باشد که با امراض ناقل توسط آب و یا کثافات مبتلا گشته باشد حصه و با امراض معده و روده مانند اسهال خونی همه توسط آب آلوده شیوع مییابند بیماری و با که بمناطق سنتی خود محدود شده بود مجدداً در سالهای اخیر شیوع یافته و دامنه گسترش این بیماری افزایش بسیاری یافته است و به دروازه^۱ اروپا نیز رسیده است.

بهداشت غلط و ناقص، نادانی و فقر شیوع و با کمک میکند سازمان بهداشت جهانی سرویس فوری و يك بانک واکسن برای کمک به کشورهای و بازده ایجاد نموده است هر چند دانشمندان میکوشند با پژوهشهای وسیع واکسن های موثرتری بسازند و مسائل بهتر برای جلوگیری از انتقال و با میبایند خطر این بیماری را میتوان با ایجاد بهداشت محیط بهتری از میان برداشت در بسیاری از کشورهای افریقا، آمریکا^۲ جنوبی و مرکزی و آسیا اکثر تلفات که طت آنها تشخیص داده شده در اثر بیماریهای امعانی ناشی شده است.

یکی از تحقیقات سازمان بهداشت جهانی نشان داده است که آب مورد مصرف ۹۰ درصد مردم کشورهای در حال توسعه سالم و کافی نمیباشد سازمان بهداشت جهانی به ۸۲ کشور کمک میکند تا سیستم آب رسانی خود را

بهبود بخشد

مسئله دیگر نگرانی از بابت آلودگی هوا در کشورهای در حال

رشد نیز مانند کشورهای بسیار پیشرفته بطور روز افزونی شدت مییابد .

سازمان بهداشت جهانی بیشتر با اندازه گیری آلودگی هوا و بررسی اثرات

آن بر روی بهداشت عمومی سروکار داشته است . يك مركز بين المللي برای

ایجاد روشهای استاندارد مبارزه با آلودگی هوا و انجام تحقیقات با استفاده

از اطلاعاتی که توسط شبکه جهانی از ایستگاههای نمونه گیری در کشورهای

مختلف جمع آوری میشود تأسیس شده است . حفاظت مردم در مقابل تشعشعات

اتی بعنوان یکی از مسائل عمده بهداشت عمومی شناخته شده و مستلزم افزایش

اقدامات دولتهاست ، يك واحد بين المللي اکتشاف و ثبت عوامل رادیولوژیک

محیط در دست تأسیس است تا اطلاعاتی بهرمانون درجات مختلف رادیو اکتیویته

ای که مردم در معرض آن قرار گرفته اند جمع آوری کند همچنین ، مطالعات

بهرمانون اثرات دراز مدت تشعشعات بهرمانان ادامه دارد .

یکی دیگر از خدمات بسیار ارزنده سازمان بهداشت جهان در مورد کنترل

داروهای خطرناک میباشد .

تجربه فاجعه تالیدومید سبب شد که سازمان بهداشت جهانی سیستمی

برای کنترل صدها داروی جدید که هر سال به بازار عرضه میشود بوجود آورد تا اثرات فرعی خطرناک آنها را کشف سازد . یکی دیگر از فعالیتهای - سازمان بهداشت جهانی مطالعه پیرامون علت استعمال زیاد از حد داروهای اعتیاد آور که برای بهداشت انسان مضر هستند ، مانند تریاک کوکائین ، الکل و غیره و تحقیق پیرامون اقداماتی است که میتوان برای جلوگیری از آن و کاهش و بهبود معتادان بعمل آورد . سازمان بهداشت جهانی با همکاری سازمان ملل متحد داروهایی را که خواص اعتیاد آورند و میبایستی تحت کنترل بین المللی در آیند مشخص میسازد .

از خدمات دیگر این سازمان مطالعه و پیشگیری و تحقیق وسیع در مورد بیماری های قلبی و شریانی و سرطانی است

مطالعاتی که در سال ۱۹۶۷ توسط سازمان بهداشت جهانی در ۲۳ کشور صنعتی بعمل آمد حاکی از آن بود که بیماریهای قلبی بزرگترین عامل مرگ و میر است . پاره ای از بیماریهای قلبی و شریانی در همه جا وجود دارد ولی بعضی از آنها فقط در پاره ای از مناطق و یا در میان بعضی از طبقات مردم مشاهده میشود . مطالعات تطبیقی در این زمینه در جامائیکا ، جزایر پولنزی و پیرو ، میان مردمانی که در ارتفاعات زیاد و در سایر جاها زندگی میکنند جریان دارد

سازمان بهداشت جهانی درباره شرایطی که خود بخود در حیوانات
 بوجود میآید و قابل مقایسه با بیماریهای قلبی و شریانی در انسانهاست

نیز مطالعه میکند

سرطان

پس از بیماریهای قلبی و شریانی، بیماری سرطان بزرگترین عامل

مرگ و میر در کشورهای پیشرفته است. سازمان بهداشت جهانی برای پی بردن

باصول و اصل این بیماری به یک رشته تحقیقات تطبیقی دست زده است. برای

مثال چون سرطان همه حیوانات را مبتلا میسازد تحقیقات تطبیقی در درك غد و

سرطان بعنوان يك پدیده زیست شناسی موثر میافتد. سازمان بهداشت -

جهانی در سال ۱۹۶۵ آژانس بین المللی تحقیقات پیرامون سرطان را در لیون

(فرانسه) بوجود آورد که بویژه درباره طل پیدایش و سرایت سرطان تحقیق

میکند.

یکی دیگر از فعالیتهای مهم سازمان بهداشت جهانی مبارزه با تراخم است

سازمان ایمنی شناسی بهداشت جهانی برنامه ای برای پژوهش در زمینه شناسایی

مصونیت در مقابل بیماریها تنظیم کرده است. درباره مسائل حفاظت در مقابل

عفونت، الزری، تشخیص مصونیت و علم شناسایی مصونیت فدی اطلاعات -

بهتری لازم است امید است در آینده ماهیت مشترك و اساس مصونیت در مقابل

کلیه بیماریها کشف شود.